

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 k

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felolós szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Szociális reformok.

— július 1.

(B) Nem volt még kormányunk, amelynek akkora érzéke lett volna a szociális szükségletek iránt, mint a minő érzéke a jelenlegi kormány-nak van. Egymaga többet tett, mint a többi előző kormány együtt véve. — A munkásbiztosítás, a vasutasok fizetésrendezése és pragmatikája, a bírák, bírósági alkalmazottak fizetésrendezése, az ingyenes állami népoktatás, az erdelyi birtokrendezés stb. Ide tartozik a katonatisztek fizetésének felemelése is, amely ellen egyeseknek politikai okokból lehettek kifogásai, de senki sincs, aki ennek szükségét szociális szempontból be nem látná s aki nem volna meggyőződve arról, hogy a katonatisztek cifra nyomoruságának megszüntetése nevezetes szociális reform. De nevezetes az is, amit eddig minden kormánytól követelt a parlament, amit azonban csak a jelenlegi kormány tudott kieszközölni, hogy a katonaságot aratás idejére szabadságotarták. Hogy ez a kisgazdák számára mit jelent, azt aligha kell bővebben magyarázni. Az ügyvédek nyugdíjügyének szabályozása, a megyei tisztviselők anyagi helyzetének javítása, stb. mind olyan reform, ami hálával tölti el az érdekeltket. Pedig ezzel még nem is merült ki mindaz, amit szociális szempontból a kormány meg akar alkotni. A képviselőház előtt fekszik a belügyminiszter javaslata a kivándorlásról, a pénzügyminiszter adójavaslatai, melyek a mai igazságtalan adórendszert fogják a méltányosság és a progresszivitás alapjaira fektetni. A büntető törvénynek sok brutális és semmivel sem indokolható szigorú enyhített s a körorvosok fizetése rendeztetett; az uzsoráról és káros hitelügyletekről egy gyönyörű javaslat tekszik a ház előtt, mely javaslat mindjárt az őszi ülészak elején tárgyalás alá kerül.

De mindezeknél talán még fon-

tosabb a végrehajtási törvénynek az a reformja, melyet az országgyűlés még a nyári szünet előtt törvényerőre emel.

Günther Antal igazságügyminiszter a mai állapotokat minden-nél jobban jellemezte, mikor azt mondta, hogy a régi, most érvényben levő végrehajtási törvény két részre szakította a nemzetet. Az egyik részen vannak az adósok, másikon a hitelezők. S igaza volt mikor azt mondta, hogy a végrehajtási törvény reformjával a nemzeti vagyon egy részét akarja megmenteni, azt a részét, amely az adósok kezében van. A mai végrehajtási törvény a maga brutalitásával, embertelenségével, kiméletlenségével, ezer meg ezer existenciát tett tönkre s az adóst teljesen kiszolgáltatotta a hitelezőnek. Ha ez a kormány semmi egyebet nem tenne, mint azt, hogy ennek a garázdálkodásnak, ennek a lehetetlen állapotnak véget vet, már akkor is sokkal többet tett, mint elődjei, akik től husz évig követelte a parlament ezt a reformot, de ígéreteknél egyebet nem kapott.

Nem szabad felülni azoknak a kifogásoknak, amelyeket egyesek a javaslat ellen hallatnak, hogy a javaslat rossz, mert tönkre teszi a kis ember hitelét. Hisz épen az az ország elszegényedésének egyik oka, hogy nálunk a hitel tulteng. Épen ezért nincs takarékosság, mert könnyű hitelt kapni. Ennek kell véget vetni. Az az ember, akinek nincs egyebe, mint házi butora, amit el lehet esetleg venni tőle, az ne kapjon hitelt. Ezt eleinte nagyon nehéz lesz megszoknia, de utóbb jótétemény lesz számára. Nagyon természetes, hogy azok, akik pénzkölcsönzéssel foglalkoznak, kifogásolják a törvénynek azt az intézkedését, hogy ezentul majd nem lehet a vankost kirántani az adós feje alól, de csak kiabáljanak, ezt meg kellett nálunk csinálni, mert sehol az uzsorászkodás olyan fokra nem hagott, mint Magyarországon a dicső sza-

badelvü regime védelme alatt, mikor a kis ember érdekében semmi sem történt, csakis a mozgó tőke volt az, ami védelemben részesült. A tisztviselő fizetése 2000 koronáig, a gazda fundus instruktusa, a nyugdíj 2000 koronáig lefoglalhatatlan lesz, s ezzel egész családok fognak az éhenhalástól megmentetni.

Ez pedig sokkal fontosabb, mint az, hogy a hitelezők, akik nagy kamatra adtak kölcsön és csakis abban a tudatban, hogy nem fizetés esetén az adóst és családját földönfutókká tehetik, pénzükhöz jussanak.

Günther Antal igazságügyminiszter rámutatott azokra a visszaélésekre az igazságügyi bizottságban, amelyeket a kis gazdával szemben üznek s ragaszkodott ahhoz, hogy felszerelését a mezei munka idején ne lehessen végrehajtás alá vonni. S ez helyes, a kivándorlásnak nem utolsó oka az, hogy egész falukat tettek a hitelezők a végrehajtási törvény segélyével földönfutókká és hontalanokká.

Helyes és dicsérendő dolog lesz, ha az országgyűlés még a nyári szünet alatt törvényerőre emeli a javaslatot s a kormány nem fog késni, hogy azt életbe is léptesse. S ezzel olyan szociális reformot valósított meg, amelyért az egész ország hálás lehet, mert a nemzet felé menti meg az elzüléstől.

Törvényjavaslat a munkásházakról.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Justh Gyula elnököl az ülésen.

Az elnöki előterjesztések után az igazságügyi bizottság előadója Bernáth István tesz jelentést a kivándorlási törvényről. Majd a mult ülésen már részleteiben is elfogadott szeszadó javaslatot harmadszori olvasásban is elfogadják.

Munkásházak építése.

Hoitsy Pál előadó elfogadásra ajánlja a fővárosi munkásházak építéséről szóló javaslatot.

Grabéczy fest, mos, tisztít!
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

Thoroczkay Viktor báró: Örömmel üdvözlö a javaslatot, mert szocialis szempontból nagyfontosságúnak tartja. Ha már közjogi téren nem tud elérni a kormány Ausztriával szemben semmit, helyesen teszi, hogy szocialis és gazdasági kérdések megoldásánál jár elől jó példával.

Beszél a javaslat anyagi tételeiről. Szerinte a javaslatban kontemplált összegért lehetetlen felépíteni a házakat. Szövetkezeti alapon sokkal helyesebb megoldását látta volna a kérdésnek. Külföldi példákkal igazolja, hogy a munkás házépítő szövetkezetek, amelyek a gyárak kebelében alakultak, mennyire kielégítik a munkások érdekeit. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a kormány a kis fizetésű tisztviselők részére is gondoskodjék lakásokról.

Mezőfi Vilmos: Ő komolyan foglalkozott ezzel az ügyvel és neki nem közömbös, hogyan intéződik ez a kérdés. A javaslatnak Thoroczkay báró által felhozott hiányait ő is hibáztatja. Kéri a kormányt, hogy a lakáskérdés megoldásával egyidejűleg gondoskodjék megfelelő közlekedési eszközökről is. A hazak sürgős felépítését hangoztatja, mert a természetes és beköltözés úján elálló szaporulat, amelynek részleges ellensúlyozására szolgálnának ezek a munkásházak, igen nagy arányú. A kormánynak folytatni kell az ez irányban megkezdett munkát s tervszerű programmal kell megszüntetni azt az anomáliát, amely a budapesti lakásviszonyok körül uralkodik. Ami az indokolást illeti, hibáztatja, hogy a politikai jogok kiterjesztését majdan a munkásházak segítik elő. Ez ellenkezik a tróbeszéddel, amely minden feltétel nélkül ígerte az általános választói jogot. Nem a halasztást akarja-e jelenteni ez is?

Wekerle beszéde.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Az indoklásban már rámutatott amaz érvekre, amelyek az intézkedést szükségessé tetik. Kijelenti, hogy az akció még nincs befejezve s nemcsak a főváros területén akarják az e téren mutatózó bajokat, hanem az egész országban. (Helyesies.) A kérdést kiválasztottak útján akarja létesíteni. Annak a kérdésnek taglalásában, hogy mire kerülnek ezek a hazak, nem bocsátkozik. Veleménye szerint a kontemplált összeg elég lesz az építkezésekre. Luxust ezekből az építményekből úgy sem vár senki. Az chegyen építendő lakások mar nagyobb komforttal készülnek, mint az újpestiek. Takarékossággal jár el a kérdés megoldásánál, mert ez a dolog természetéből ered. A közhivatalok által elfoglalt lakások felszabadításáról, mint azt szóba hozták, lehet szó, de ilyen lakások építését a kormánnytól várni nem lehet.

A lakásviszonyokra szerinte a létesítendő munkásházak, nagy befolyással lesznek és pedig a viszonyok javulni fognak nemcsak az egy és két szobás lakások, hanem bizonyos arányban a nagy lakások terén is. A tegyavos kérdést magánosokkal és nem állami vállalatokat akarja elintézni, a helyszínen való gyártással. A vásárolt telek ezen célra is különösen megfelel. Mezőfi tévedésben van akkor, amikor azt mondja, hogy ezek a vásárlások a törvényhozás jóváhagyásával történtek, ez majd csak most fog következni, ha a törvényhozás ezt jónak látja. Ami a közvetítés körüli hangoztatott visszaéléseket illeti, arra csak az a megjegyzése, hogy az ilyen mesék nagy vásárlások alkalmával elmaradhatnak. Elmondja a vásárlás hisztorikumát. Egy ügyvéd figyelmeztette, hogy a Sarkány-féle telek eladó. Megköszönte a felvilágosítást s egyenesen az örökösökkel bocsátkozott tárgyalásba. Ez ügyből kifolyólag provisiót nem kapott soha, ami annyival inkább sem történhetett meg, mert az ügy perfekálásához meg árvaszéki jóváhagyás kell. A kőbányai teleknél egy városi usztviselő működött a kormány érdekében a vásárlásnál. Targyalt a felekkel s az előleges lekötés körül is hathatós módon járt közre. Ez a városi tisztviselő teljesen önzetlenül fáradt és működött a dologban, jöllehet ő fáradozásaiért honoráriumot akart adni neki, azonban ez az ur még készkidásainak visszatérítés ellen is tiltakozott. Így áll a telekvásárlási ügy. Kéri a Házat, hogy a törvényjavaslatot fogadja el.

A Ház a javaslatot ezután általánosságban, majd rövid vita után részleteiben is elfogadta.

A kuriai bíraskodás meghosszabbítása.

Ezután rátérnek a kuriai bíraskodás meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Szász Zsombor elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Vlár Aurél: Szerinte a javaslat csak arra jó, hogy a kormány az általános választói jogra vállalt kötelezettségei elől kitérjen. Nem járul hozzá a kuriai bíraskodás még tizenkét évre való meghosszabbításához. Az eljárás különben is nagyon drága s csak a gazdag embereknek teszi lehetővé a peticionálást. Nemcsak drága, de hosszadalmas is. Ha tetszik, három évig is elhuzza az ellenfél az eljárást. A kisebbség teljelen ki van szolgáltatva a többségnek, mert ha a többség támogatja meg a kisebbséget, nem mennek a kuriához, hanem a képviselőház bizottságához fordulnak. Nem fogadja el a javaslatot, egyben indítványt nyújt be arra nézve, hogy a javaslat vétessék le a napirendről és szeptemberben az általános választói jog tárgyalásakor tűzzék újra ki a napirendre.

Az elnök szünetet rendel el.

A ref. presbyterium gyűlése.

(Átiratok és értesítések. — A hivatalos órák. — Tanítónői állások. — Az egyházi autonomia sérelme)

A debreceni református egyház presbyteriuma vasárnap délelőtt az egyház tanácstermében gyűlést tartott, melyen egyházi résről Kiss Albert, világi részről Smouffy Imre elnökölték. A gyűlés elején az ujonnan behívott Márton Gyula presbyter tette le az esküt. Azután felolvasták Nagy Gyula tanár köszönő iratát, melyet az alkalmából intézett a presbyteriumhoz, hogy a felsőbb leányiskola igazgató-tanári állására megválasztották.

Somogyi Pál főjegyző előterjesztette a tanfelügyelő értesítést arról, hogy a tanjai iskolák tantermeit istentisztelet tartására átengedi. A tanfelügyelő átiratát tudomásul vették. — Dankó M. temetkezési intézete benyújtotta a számlát Kiss Áron püspök temetésének költségeiről, melyek 2900 koronát tettek ki. A számlát azonban a temetési költségkifizés miatt, mire Dankó a költségeket csak 2355 koronában állapította meg. — Ezen összeg kiutalásához a presbyterium hozzájárult.

Több kisebb ügy elintézése után a három tanítónői állás betöltése került napirendre. A főjegyző előadta a pályázat eredményét annak megemlézése mellett, hogy az iskolások sorrendben a három állásra Konrad Irén, Varga Rózát, Teleky Rózát, Bazsó Irmat, Csontos Margitot, Balgo Annát ajánlja a pályázók közül. — A választást a jövő vasárnap, vagyis a július hó 5-én tartandó presbyteri gyűlésen ejtik meg.

Egy csomó szabadságolási kérvényt intézett meg el a presbyterium. — Így Kató László árvagondnoknak, Ok. Végh Jánosnak, Somogyi Pál főjegyzőnek, Jeney Miklós ajjegyzőnek hat-hat heti szabadságot adtak a nyári hónapokra.

Az egyház usztviselői kérvényt adtak be, melyben azt kérik, hogy a nyári hónapokban osztatlan munkaidőt tarthassanak a hivatalokban, vagyis hivatalos órák csak 8-1 óráig legyenek.

Bacsó Dezső dr. felszólalása után a presbyterium Komlóssy Árpád indítványára a kérést teljesíti szeptember elsejéig terjedő hatállyal.

Kovács Mihály tanító kérvényt adott be tanítói és énekesi hivatalának elváltatásáért. Kiss Albert lelkészelnök szerint az elvi kérdés, mert összefügg az orgonisták ügyének általános rendezésével. Eppen ezért indítványozza, hogy küldöttségnek adják ki a kérvényt. A presbyterium ilyen értelemben határoz.

Ezután nagy vitát keltett a Fröbel-

gyermekkert hagyományi ügye. Ez a felosztott egyesület 2000 koronát hagyományozott az egyháznak, illetve a felsőbb leányiskolának, azonban a miniszter a városi tanács útján azt fejezte ki, hogy az alapítványt az egyház csak kormányhatósági engedéllyel veheti birtokába és ezért a tanács most azt kívánta, hogy az alapító oklevelet három példányban állítsák ki.

Márton Imre egyházi ügyvéd, ki az egyesületnek pénztárnoka volt, jelentést tett a dologról. Jelentésében kifejti, hogy az egyház a kormányhatósági engedély nélkül az egyházi törvények értelmében joggal birtokába veheti az alapítványt. A kormányhatóság beleavatkozása sérti az egyház autonómiáját, ami ellen a presbyteriumnak tiltakoznia kell. Ő mint a hagyományozó egyesület pénztárnoka, hajlandó éppen ezért a hagyományt képező 2000 koronát az egyház pénztárába befizetni, ha az egyház szavatoságot vállal a következményekért.

Kiss Albert és **Somogyi Pál** azt fejtetik, hogy ez az ügy egy nagyon fontos elvi kérdés. Az egyház 300 év óta minden kormányhatósági engedély nélkül elfogadhatott hagyományokat, hogy most ezt a jogrendet a kormány megváltoztassa, az ellen tiltakozni kell.

A presbyterium dr. Kola János felszólalása után az egyházi ügyvéd jelentése értelmében úgy határozott, hogy a 2000 koronát felveszi, de elvileg nem dönt, hanem megvárja az egyházkerület idevágó döntését.

Ilyenforma ügy volt a következő tárgy, Nagy Jánosné hagyománya, melyre nézve a városi tanács alapító levelet kívánt az egyháztól.

Márton Imre ügyvéd jelentése szerint a tanácsnak nincs joga beleavatkozni az alapítványba, ezen eljárása az egyház autonómiájára sérelmes, ezért indítványozza, hogy a presbyterium tagadó választ adjon.

Márton Kálmán dr. azt fejtegeti, hogy ha a hatóságnak megengedő az egyház, hogy jogerősen bírt hagyatékba beleavatkozzon, akkor ugyanezt megtenné az 50-60 évvel ezelőtti hagyatékknál is.

Márton Kálmán felszólalása után a presbyterium egyhangulag a Márton Imre jelentését és indítványát fogadta el, vagyis a városi tanács kívánságára nézve elutasító választ ad.

Miután az idő előrehaladt a még hátra lévő fontos ügyeket a jövő ülés napirendjére tűzték ki, mire a gyűlés véget ért.

Egyház és iskola.

Beiratkozás a kereskedő-társulati polgári fiúiskolába. A debreceni kereskede mi tanintézet polgári fiúiskola tagozatában az 1908-9. isk. évié szóló beiratásokat f. évi június hó 30. és július hó 1-3. napjain történtek, délelőtt 9-12, és délután 3-5 óra között, a kereskedelmi tanintézet (P. actica 8. sz.) földszinti 5. számú termében. Tandij egész évre 60, azaz: hatvan korona, mely felévi, vagy negyedévi előleges részletekben is fizethető; az 5 korona beiratási s az 1 korona tanulmányi alapra szolgáló díj ugyan csak a beiratkozáskor fizetendő legalább 15 (tizenöt) korona egy negyedévi tandijjal együtt. A beirt növendékekért az egész évi tandij fizetése kötelező, még az évközben való kimaradás esetén is. A befizetett tandij semmi körülmények között sem adatik vissza. Az első osztályba oly növendékek veszünk fel, kik az elemi iskola negyedik osztályát sikeresen végezték. Felsőbb osztályba való felvételhez a megfelelő alsóbb osztály sikeres elvégzése szükséges. Azon növendékeket, akik másfajta iskolából (gimnázium, reáliskola, esetleg 6. elemi osztály) akarnak iskolánk második, vagy felsőbb osztályába átlépni, különösen figyelemztetjük, hogy a beiratkozást ne halasszák szeptemberre, hanem most, a főtírt napokon iratkozzanak be. Nekik ugyanis szeptember elején különbözeti, illetőleg felvételi vizsgálatot kell tenniük s erre a kóhavi szünet alatt csak úgy készülhetnek el kellőképen, ha már most megkapják erre vonatkozólag az igazgatótól a pontos utasítást. — Az

összes beiratkozó növendékek a legutóbb nyert iskolai bizonyítványon kívül még a születési (keresztlevel) és újraoltási bizonyítványukat is bemutatják. Az érdekelt szülőket és gyámokat arra figyelmeztetjük, hogy saját érdekükben igyekezzenek fiaiknak már mostan helyet biztosítani, mert szeptember hó első napjaiban csak azon esetben veszünk fel még növendékeket, ha üres hely áll rendelkezésünkre. — Az igazgatóság.

Érettségi vizsga a főgimnáziumban.

Június hó 27-én fejezték be a collégiumban az érettségi vizsgálatokat, melynek elnöke Dóczy Imre egyházkerületi főfelügyelő és kormánybiztosa dr. Kaosóh Pongrác volt. — Legjobb jeles érett lett: Nágel Zoltán és Major János, kik 100—100 korona ösztöndíjat kaptak: Jeles érett lett még: Biber József, Rónai Dezső, Tüdős Endre és Vásári József. Jól érettek: Békési Sándor, Julow Jenő, Kovács Elek, Lovász László, Cs. Nagy Dániel, Papp Béni, Péntes Gyula, Pogány Frigyes, Roncsik Jenő, Sörös László, Szőnyi József, Tóth János. Egyszerűen érett 23 növendék. — Javitóra utasított: 4.

Gyűlések a ref. egyháznál. A debreceni ref. egyház ösztöndíj osztó bizottsága 1908. év július hó 1-én d. e. 10 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: A Hegyi Mihály-fele ösztöndíj odaítélése. — A debreceni ref. egyház árvaügyi bizottsága 1908. év július hó 1-én d. u. 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: Folyó ügyek. Együlés másodszer levén összehívta, a szervezeti szabályzat 50. §. 4. pontja szerint minden esetben határozni fog.

Beiratkozás a főreáliskolába. A debreceni állami főreáliskola I-ső osztályába az 1908—1909. isk. évre az előleges beírás július 1., 2 és 3. napjain 9—11 óráig, — a IV. elemi isk. bizonyítvány, keresztlevel vagy anyakönyvi kivonat, himmlöltési bizonyítvány alapján történik. — Felvételi díjak címén fizetendő: 9 korona 70 fillér. Az igazgatóság.

Beiratkozás a felső kereskedelmi iskolába. A debreceni Kereskedelmi Tanintézet felső kereskedelmi iskolai tagozatában az előzetes beiratások f. évi július hó 1—4 napjain történnek, még pedig délelőtt 9—12 és délután 3 óra között az igazgatóság hivatalos helyiségében (I. emelet 23. sz.) Az alsó osztályba oly tanulókat veszünk fel, kik a polgári fiúiskola, gimnázium vagy reáliskola negyedik osztályát sikeresen végezték. — A tanintézet jelenlegi tanulói, valamint az újonnan beiratkozó növendékek a legutóbb nyert iskolai bizonyítványon kívül még a születési (keresztlevel) és újraoltási bizonyítványukat is bemutatják. — Ezen előzetes beiratásnál két havi tandíj vagyis 40 (negyven) korona fizetendő le. Az érdekelt szülőket és gyámokat arra figyelmeztetjük, hogy saját érdekükben igyekezzenek fiaiknak előzetes beiratással helyet biztosítani, mert szeptember hó első napjaiban csak azon esetben veszünk fel még növendékeket, ha üres hely áll rendelkezésünkre. Az igazgatóság.

Beiratkozás a polgári fiúiskolába. A debreceni négy osztályu nyilvános magán polgári fiúiskolába (Abeles-intézet, Széchenyi-utca 23. I. em.) a jövő tanévre szóló beiratkozásokat naponta délelőtt 10—12-ig, d. u. 3—5-ig fogadja el az igazgatóság.

Városi közgyűlés.

Fontos tárgyak.

(Saját tudósítónktól.) A nyári hőség és méginkább a nyári munkaidő meglehetősen éreztette hatását a tegnapi városi közgyűlés arculatán. — Lassan szállingóztak a bizottsági tagok s a közgyűlés megnyitásakor csak félig telt teremben szólalt meg a főispán csengője. Pe-

dig a tegnapi közgyűlésen több fontos és érdekes tárgy került szónyegre.

Ezek között is első helyen szerepelt a kulturpalota ügye. A kultuszminister tudvaleg igen nagy jó akarattal fogadta a debreceni kulturpalota tervét, melynek megvalósítását melegen támogatja anyagiilag. A közgyűlés lelkesedéssel adta beleegyezését a kulturpalota felépítésébe s Márton Imre indítványára kimondta, hogy tekintettel arra, miképpen a közművelődési ház helyére nézve három komoly terv van — mindhárom tervre vonatkozólag építési tervezetet és költségvetést készített a mérnöki hivattal.

A közgyűlés a Stenczinger-féle ház megvételének ügyében is határozott, kimondván, hogy a tulajdonos által is elfogadott árért 205 ezer koronáért megveszi a házat. — Minthogy pedig özv. Stenczinger Károlyné valamennyi tulajdonos nevében a tárgyalat a várossal, a közgyűlés nem vett tudomást a ház egyik tulajdonosának magasabb utóköveteléséről.

A közgyűlés végén sok szó esett a debreceni piacokról is. — A közgyűlés egyik éles szemű, nagy gyakorlati érzékű tagja, Fejér Ferenc dr. tette szóvá a debreceni piacok lehetetlen állapotát, nagy szolgálatot téve Debrecen város piacról élő közönségének. Felszólalásával ki is vívott annyit, hogy kitünt egyrészt a debreceni élelmiszer piacok rendkívül fonák helyzetét, másrészt pedig a közgyűlés utasította a tanácsost, hogy tanulmányozza az ügyet és segítsen a mai állapotokon akár a piacok decentralizálásával, akár központi vásárcsarnok felállításával.

A közgyűlésről szóló tudósításunk különben itt következik.

Nem sokkal három óra után nyitotta meg *Weszprémy* Zoltán főispán a közgyűlést. Indítványozza, hogy a tárgy sürgősségére és fontosságára való tekintetből a polgármesteri jelentés után, azonnal a Stenczinger-ház ügyének tárgyalására térjen át a közgyűlés.

Interpelláció.

A polgármesteri jelentéshez *Ekli* József szólt hozzá. Előadja, hogy délelőtt az utcán összetalálkozott négy ismerősével, akikkel egy pillanatra megállott, de a következő percben már odaállott hozzájuk egy rendőr, aki felszólította őket, hogy oszoljanak szét. Ebben a pillanatban ért oda a főkapitány, aki ráfordult a rendőrré:

— Megmondtam magának, hogy kergetse szét ezeket! Miért nem tette, meg fogom büntetni!

Kérdi a polgármestert, hogy statárium van-e Debrecenben s hogy hajlandó-e a polgármester saját hatáskörében intézkedni.

Kovács József polgármester kijelenti, hogy az ügyben vizsgálatot indít. *Ekli* József tudomásul veszi a választ.

A Stenczinger-ház.

Vecsey Imre főjegyző előterjeszti a Stenczinger-ház megvételének ügyét. A város és özv. Stenczinger Károlyné között megegyezés jött létre 205 ezer korona árban a ház megvételére vonatkozólag. De közben, a ház egyhatodrésznének tulajdonosa, Stenczinger Károly kijelentette, hogy 220 ezer koronán alul nem megy bele az eladásba. A tanács javasolja a ház megvételét 205 ezer korona árért, mint amely összegre nézve a tulajdonosok megbízottai: özv. Stenczinger

s ügyvédje és a város között már megegyezés jött létre és tüzzék ki a megvétel a legközelebbi közgyűlésen névszerinti szavazásra.

Révi Nándor biztosítékot kíván, hogy özv. Stenczingerne a többi tulajdonosok nevében tárgyal.

Magoss György dr. előadja, hogy özv. Stenczingernek és ügyvédjének nem volt ugyan megbízása, de a tárgyalások során úgy viselkedtek, mint az összes tulajdonosok megbízottai. Ha azonban a ház egyhatod részének tulajdonosa nem megy bele a vételbe, vegyék meg az öthatodrészt. Különben úgy értesült, hogy Stenczinger Károly felépítése nem is volt komoly, valószínűleg 6 is hozzájárul majd a vételhez a 205 ezer korona árért.

Márton Imre arra nézve kér felvilágosítást, hogy a ház vételár kifizetése után azonnal átmeny-e a város tulajdonába. Mert ha most teljesíti a város a fizetést és az egész évi haszonbért mégis a tulajdonos élvezi, úgy a házáért nem 205, hanem 213 ezer koronát is fog már fizetni a város.

Magoss György előadja, hogy a ház azonnal a vételár kifizetésekor megy át a város tulajdonába.

A közgyűlés *Kovács* József polgármester, *Komlóssy* Arthur, *Tüdős* János dr. hozzászólása után elfogadja a tanács javaslatát.

A belügyminiszternek az 1906. évi zárszámadásra és a 321 számú megfellebbezett közgyűlési határozatra vonatkozó leiratát a közgyűlés tudomásul vette.

Ezután a földművelésügyi miniszternek a gazdasági munkaházak létesítésére vonatkozó leiratát vették tárgyalás alá. A tanács kivihetetlennek tartja a tervet, mert a gazdasági munkások a külterületen szétválva élnek. A közgyűlés a leiratot irattárba fogja helyezni.

A kulturpalota.

Oláh Károly tanácsnok előterjeszti a kulturpalota ügyét, felolvassa a kultuszminister leiratát s előadja a tanácsi javaslatot, hogy tüzzék ki a palota helyéül a főkapitánysági épületet és a mellette levő Bészler-féle házat s írják ki a pályázatot a palota tervére nézve.

Márton Imre elhamarkodottnak látja, ha a helyet már most tüzik ki. Múlt évben rendőrségi palotának jelölték ki, most meg már a közművelődési palotát akarják odahelyezni. Meg kell a dolgot gondolni, mielőtt határoznának benne. Indítványozza, mivel 3 telek van kiszemelve a kulturpalota számára készítsen a közgyűlés a mérnöki hivatal által mindhárom telekre nézve tervezetet és költségvetést és csak azután határozzanak a kérdésben.

Aczél Géza elfogadja *Márton* Imre indítványát.

Oláh Károly sürgősnek tartja a dolgot, mert a városok versenye oly nagy, hogy egy lépéssel sem szabad elmaradnia Debrecennek. Kifejti, hogy a kérdést nem elhamarkodva hozták ide. Kellőleg elő van már készítve.

Balkányi Miklós dr. szerint a három telek közül csak egyről lehet beszélni, a Kossuth-utcairól, így hát most azonnal lehet ez ügyben dönteni.

Márk Endre egyedül alkalmasnak a főkapitánysági épületet látja a kulturpalota számára.

Révi Nándor dr. indítványozza, hogy a kérdéssel kapcsolatban utasítsák a tanácsost, miképpen a rendőrségi palota felépítéséről fix időn belül tegyen javaslatot, mert a rendőrségi épületek rendkívül egészségtelenek. Szavazásra kerülő a sor, a közgyűlés *Márton* Imre indítványát fogadta el.

A kereskedelemügyi miniszter értesítette a várost, hogy a fémipari szakiskolát szeptember 1-én megnyitja s igazgatójává *Sztankay* F. Bélát bizta meg. A közgyűlés a leiratot tudomásul vette s az iskola felépítésére 400 ezer koronát felajánlott azzal a kikötéssel, hogy az iskola felépítéséről a kormány tartozik gondoskodni.

Bácsodrog vármegye megküldte az önálló-jegybank felállítására érdekében a képviselőházhoz intézett feliratát támogatás végett. A közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy

hasonszemlémi feliratot intéz a képviselőházba.

Hajdúvármegye átiratban kéri a várost, hogy a tiszacsege—egyeki telefon vonal kiépítéséhez 5000 koronával járuljon hozzá. A közgyűlés a költségekhez nem hajlandó hozzájárulni.

A közgyűlés ezután másodsor szavazott névszerint a Pelbárt örökösök Bethlen-utcai házának megvétele mellett.

Zárszámadások.

Vecsei Imre előterjeszti a házipénztárnak, alapoknak, világitási és nyomda-vállalatnak 1907. évi zárszámadását, melyet a közgyűlés általánosságban elfogad. A zárszámadásokhoz elsőnek Freund Jenő szólal hozzá, aki a felügyelő-bizottság jelentésének hangját kifogásolja. Márk Endre kéri, hogy ne tárgyalják e részletkérdést.

Márton Imre előadja, hogy a felügyelő-bizottság jelentésének hangját Freund Jenő félreértette. Ezután áttért a közgyűlés a részletes tárgyalásra.

Hosszas vitát keltett a tartalékalap fenntartásának, illetőleg eltörlésének kérdése. Márk Endre feleslegesnek és mellőzendőnek tartja. Freund Jenő hasonló értelemben szólal fel. Roncsik Lajos, Márton Imre és ifj. Schwarcz Vilmos szakszerű felvilágosítással igazolják a tartalékalap szükségét.

A közgyűlés a tartalékalap fenntartása mellett döntött. Ezután a zárszámadásokat részleteiben is elfogadta a közgyűlés, majd elfogadta a gyámpénztár zárszámadását és mérlegét is. Ugyancsak elfogadták a városi kórház zárszámadását és 1908. évi költségvetését.

Szabályrendeletek.

Ezután a közegészségi és köztisztasági szabályrendelet tárgyalása került sorra.

Tüdős Kálmán dr. főorvos a javaslatnak napirendről való levételét javasolja, tekintettel arra, hogy a belügyminiszter a közegészségi törvényt revízió alá készülni. A közgyűlés elhatározza, hogy a javaslat tárgyalását felfüggeszti.

A tanács a szemét- és hófuvarozás stb. köztisztasági vállalatok házi kezeléséről szóló javaslat napirendről való levételét indítványozza, mivel e dolgot kellően elő kell készíteni és tanulmányozni.

Jánosi Zoltán indítványozza, hogy a köztisztasági vállalatokat versenytárgyalás útján adják ki.

Aczél Géza javasolja, hogy a vállalatok szerződéseit egy évre hosszabbítsák meg az eddigi vállalkozókkal.

Révi Nándor dr. emellett van, hogy 3 évre adják ki a vállalatokat versenytárgyalás útján.

A közgyűlés szavazás útján kimondja, hogy a szerződéseket egy évre meghosszabbítja az eddigi vállalkozókkal.

A tanács ezután bejelenti, hogy a szervezési szabályrendelet még nem készült el, indítványozza a javaslat napirendről való levételét.

Komlóssy Arthur hivatkozik arra, hogy a városnak elsőrendű érdeke, hogy teljesen nyugodt, jól szituált tisztviselői legyenek. — Szükségesnek tartja, hogy még a tisztújítás előtt nyélbe üssék a szervezési szabályzat s fizetés-rendezés kérdését. Ezért indítványozza, hogy aug. 24-re tüzzenek ki közgyűlést a szabályzat tárgyalására.

Weszprémy Zoltán főispán kijelenti, hogy bármikor rendelkezésre áll a közgyűlésnek. — U is annyira szívén viseli az ügyet.

Márk Endre rövidebb terminust ajánl, július 15. é.

A közgyűlés ezután kimondja, hogy augusztus 24-én rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyedüli tárgya a szervezési szabályrendelet lesz.

A debreceni piacok.

Vargha Károly tanácsnok bejelenti, hogy a meilékpiacok létesítése nem vezetett eredményre.

Fejér Ferenc dr. a debreceni piacok mai állapotát lehetetlennek tartja. — Nincs égetőbb kérdése a városnak, mint a piac-kérdés. Debrecen város közönségének első rangú érdeke, hogy piac-viszonyai rendezettek legyenek, mert most a debreceni piac a legdrágább. Szerencsétlen ötletnek tartja, hogy egy-egy piacon csak egyféle élelmiszert lehet árulni. Indítványozza, utasítsa a közgyűlés a tanácsot a piacok rendezésére esetleg javaslatlataira központi vásárosarnok felállítására vonatkozólag, továbbá a vegyes piacok visszaállítására.

A közgyűlés többek hozzászólása után elfogadja Fejér Ferenc dr. indítványát.

Ezután elnöklő főispán a közgyűlést megszakította és folytatását a mai napra tűzte ki.

A függetlenségi kör gyűlése.

Két jubileum.

(Saját tudósítónktól.) Szép és lélekemelő ünnepély folyt le június 27-én d. u. a függetlenségi körben. A debreceni ref. egyház két derék tanítóját Szendi Imrét és Tassi Miklóst ünnepelték, kik már egy évtized óta szolgálják a kört — egyik mint könyvtárnok, másik mint titkár — hiven, becsületesen, lankadatlan buzgósággal. Múltán rászolgáltak az ünneplésre, bár szerénységük kerüli a zajt, mert a függetlenségi kör életében maradandó nyomokat hagy az ő működésük. Valódi néptanítók, kik a néppel együtt munkálkodnak a népért. Hogy a függetlenségi kör a város minden nemes, kulturális mozgalmában részt vesz s a közművelődés oltárára minden egyes alkalommal lerakja a maga filléreit, abban nekik kiváló részők van.

Szeretet és tisztelet veszi őket körül. E szeretet és tisztelet adott fényt, meleget annak a jubiláris ünnepségnek, melyen tíz éves munkásságok előtt hajtották meg az elismerés zászlóját.

Esti hat órára volt összehívva a jubiláris gyűlés. Ez alkalommal megtelt a nagyterem a választmány, elnökség, az ünnepeltek tisztelői és barátaival. B. Nagy János elnök szép beszéd keretében üdvözölte a jubilánsokat s átnyújtotta a körtagok ajándékát egy-egy művészi kivitelű ezüst kelyhet. Előbb Tassi Miklós, majd Szendi Imre válaszolt az elnök üdvözlő beszédére s meghatva mondtak köszönetet a kitüntető elismerésért, a szeretet és tisztelet oly fényes megnyilatkozásáért. Gyűlés végeztével Törő vendéglőjében társas vacsora volt, hol vidám hangulatban, kedélyes poharazás közt számtalan felköszöntő hangzott el, éltetve a jubilánsokat s a kör tiszteletreméltó elnökét: B. Nagy Jánost.

Nincs sáska-veszedelem.

Jelentés az irtásról.

(Saját tudósítónktól.) A napokban érkezett be a városi tanácshoz a részletes jelentés a sáskairtásról. E szerint a sáska-veszedelem ma már a minimumra szállt le és az irtás minden irányban jól sikerült. A jelentés egyébként a következőképp szól:

A Hortobágnak az a része, amely tavaly fertőzött maradt és pedig az Elep széle, a Szálka halom környéke és a Kosföld az ez idei irtás folytán teljesen megtisztult, úgy, hogy ott a fertőzés már teljesen megszüntnek tekinthető.

Maradt sáska a Hármashalmok, a Veres vízi kut környékén és az Árkus egy kis része mentén. Ebben azonban 60—70 százalék olasz sáska van, valamint sok zöld szárnyú és ezenkívül kurta nyaku sáska is. A marokkóit a legelő jószág annyira szétverte az utolsó hét alatt, hogy azt legfeljebb egyenként lehetett volna szedni. Ez a megmaradt marokkói sáska azonban sokkal kevesebb, mint amennyi tavaly volt az irtás után. Ha a sáska rovarelleneségei most is folytatják azt a munkát, amelyet eddig folytattak, úgy lehet, hogy jövőre már egy szem sáska sem lesz a Hortobágyon.

Ha azonban mégis maradna valami, az az ideai sáska mennyiséggel szemben semmi. A sáskairtást azért kellett abbahagyni, mert időközben a sáska megnőtt és repülő képessé lett, amely állapotában pedig az irtás már eredménytelen.

Az irtást nem kezdték későn, mert mikor a sáska irtható nagyságára nőtt, rögtön hozzá fogtak ahhoz. A baj csupán az volt, hogy az idén különben is későn kelt sáska az igen nagy hőség és esztelen idő miatt korán szárnyasodott. Ugy, hogy míg tavaly huszonkilenc munkanapon folyt az irtás, addig az idén csak tizenhét munkanapra szorult.

Végül meg kell jegyezni, hogy sáska okozta kár az egész nagy Hortobágyon a természetben növényekben egyáltalában nem fordult elő. Egy szál gabona sem esett el. A legelő pedig szintén nem szenvedett a sáskától, mert azt vagy idő előtt kiirtották, vagy ahol megmaradt olyan csekély számu volt s később annyira elszéledt, hogy a Hortobágyon majdnem legszükségesebb és legszívósabb részén, az Ohat felé eső oldalon kárt nem tehetett.

Banktisztviselők nyugdíjgyesülete.

A debreceni kongresszus eredménye.

(Saját tudósítónktól.) A pünkösztkor Debrecenben megtartott banktisztviselők kongresszusa nemcsak egy táborba gyűjtötte az ország pénzügyi tisztviselőit, hanem máris fényes eredménnyel járt.

A kongresszus által kiküldött tizenegyes bizottság ugyanis vasárnap Budapesten ülést tartott, melyen elhatározta, hogy a nyugdíjgyesületet megalakítja, még pedig szövetségi alapon, 200,000 korona tőkével. A 200 koronás üzletrészek jegyzésére vonatkozó felhívást még e hó folyamán közzéteszik. E bizottság ülésén Debrecenből Fisch Lajos és Czira Endre vettek részt.

E helyen emlékezzünk meg arról, hogy a banktisztviselők országos kongresszusa anyagi téren mintegy 1200 korona deficitel záródott. Az erkölcsi sikerek mellett e csekély összeg nem jön számításba. Hátha még figyelembe vesszük, hogy a rendező bizottság ingyen lakással, ebéddel látta el közel 500 vendéget. Természetesen számított a rendező bizottság Debrecen város vendégszeretetére s arra, hogy a város által adandó segélyösszegekből fedezi az említett deficitet. Es Debrecen híres vendégszerető városát nem lehet kitenni annak, hogy egy netalán országos gyűjtéssel éppen e hirtet csorbítsák meg. 500 vendég vitte szeretszét az országba a debreceniek vendégszeretetének híré s ha most, — a deficit fedezése miatt — gyűjtést indítanának, könnyen megváltoztathatnák Debrecenről táplált véleményüket.

A fürdőző közönség

figyelmébe! Kész pongyolák, kész blousok, eső és napernyők, harisnyák minden kivitelben. Madeira himzések, mosó-delinek és batisztok, olesó szabott árakban

Klein Ignác

női divat áruházában Fiac-utca 4. sz. (A kistemplommal szemben.)

Ügetőversenyek Debrecenben.

Az urkocsisegylet versenyei.

(Saját tudósítónktól) A debreceni urkocsisegylet ügető versenyei vasárnap és hétfőn zajlottak le nagy érdeklődés mellett.

Az első nap érdekessége a hölgyverseny volt, amelyben Jármay Tamásné urasszony nyerte el 150 méter hosszal a győzelem pálmáját az első díjat, ugyanaz, akit a tavalyi szépségversenyen a legszebb asszonynak ítéltek a debreceni közönség. A II. díjat (nagy asztali óra) Orosz Miklósné urasszony nyerte, a harmadikat (utazó táskát, neccesserrel) Luby Margit urleány. Negyediknek Vecsey Berta urleány érkezett be.

A második napon a hölgyek versenyében Luby Margit a győzelem. Ő kapta az első díjat (selyem napernyő) míg a második Orosz Miklósné lett ismét. E versenynap érdekessége volt a kettős fogatok Handicapja, melyben Rohemi Zsigmond fogata lett az első. A győztes Jankó és Micusért 7000 koronát ígérték, de gazdája nem adta el.

A Jukker díjban Szöllőssy Rezső lovai lettek elsőek. De ez ellen a győzelem ellen óvás emeltetett. Szöllőssyek ugyanis 4 hét alatt igazolni kell, hogy az egyik győztes ló, Irma magyar eredetű. Addig a díjat nem is adja ki az igazgatóság.

Részletes tudósításunk a következő:

Első nap.

I. futam. Aláírási díj. Vecsey Zoltán Dolly-ja első, báró Sennyey Béla Adi-ja a második, ifj. Okolicsányi Kortes-e a harmadik. Futott még Lotty. Tot. 10 : 21, 3 : 6.

II. futam. Budapesti Ügetőverseny-Egyesület díja. Orosz György fogata első, ifj. Okolicsányi Lajos fogata második, Rohemi Zsigmond fogata harmadik. Futott még Orosz Miklós, id. gróf Lónyay Gábor és Horváth József fogata. Tot. 10 : 36, 3 : 10.

III. futam. Aláírási díj. Báró Sennyey Béla Adi-ja első, Vecsey Zoltán Dolly-ja a második, Vecsey Zoltán Lotty-ja harmadik. Futott még Kortes. Tot. 10 : 15, 3 : 4.

IV. futam. Urhölgyek versenye. Orosz György fogata első, báró Sennyey István ur fogatai második és harmadik. Futott még Vecsey Zoltán fogata. Tot. 10 : 19, 3 : 5.

V. futam. Aláírási díj. Vecsey Zoltán Dolly-ja első, báró Sennyey Béla Adi-ja második, ifj. Okolicsányi Lajos Kortes-e harmadik. Futott még Lotty. — Tot. 10 : 13, 3 : 3.

VI. futam. Magy. kir. földmívelésügyi miniszter díja. Bárcay Sándor fogata első, gróf Keglevich Gyula fogata második, ifj. Okolicsányi Lajos fogata harmadik. — Tot. 10 : 24, 3 : 7.

VII. futam. Nyulási díj. Vecsey Zoltán Zsaszá-ja első, Szöllőssy Rezső Cziróká-ja második, Vecsey Zoltán Ebes-e harmadik. Tot. 10 : 12, 3 : 3.

VIII. futam. Debrecen város díja. Gróf Keglevich Gyula fogata első, Vecsey Zoltán fogata második, Orosz György fogata harmadik. Tot. 10 : 16, 3 : 4.

Második nap.

Jukker-díj. (Díj 1000 korona) I. Szöllőssy Rezső Garas—Irna lovakkal, második Szesztina Jenő Villám—Ildikó lovai, harmadik Sámy Béla Frici—Lotusz.

Egyes fogatok handicapja. (Díj 700 korona.) Első báró Sennyey Béla Adi-ja, második Vecsey Zoltán Dolly-ja, III. ifj. Okolicsányi Lajos Kortes-e.

Gróf Eszterházy díj. (Díj 1600 korona.) I. Orosz György Küzdő P. és Merges lovak) kal. II. Kamendini ménés, dr. Dunderszky Gedeon tulajdonos. Kaftán Lantos.

Heat verseny. (Díj 700 korona.) I. báró Sennyey Béla Adija. II. Vecsey Zoltán Dolly-ja. III. ifj. Okolicsányi Lajos Kortes-e.

Urhölgyek versenye. (Tiszteletdíjak.) I. elefántesont fogóju selyem napernyő. Báró

Sennyey István Colunor és Nikotin lovaival Luby Margit urleány. II. egy értékes ezüst serleg. Báró Sennyey István fogata. Csicseri Orosz Miklósné.

Vigasz Handicap. (Díj 500 korona.) I. Vecsey Zoltán Ebes. II. Szöllőssy Rezső Cziróká.

Kettős fogatok Handicapja. (Díj 1000 korona.) I. Rohemi Zsigmond, Jankó, Micus. II. Horváth József, Baba, Babám. III. gróf Lónyay Gábor, Kalára, Pipiske.

Anya a fia után.

Megrendítő öngyilkosság.

(Saját tudósítónktól) Megrendítő öngyilkosságról értesít hajduszoboszlói tudósítónk. Egy szegény öreg asszony dobta el magát az életet igen tragikus körülmények között. A fia után kereste a halált az öreg anyóka, ki gyermeke nélkül nem talált már semmi örömet az életben.

Tóth Jánosnének, leánynevén Nagy Máriának hívják az öngyilkos öreg asszonyt. Özvegy asszony volt. Hosszu évek óta viselte már az özvegyi fátyolt, mikor pár hónappal ezelőtt gyámolítója, egyetlen támasza, szép deli fia szerelmi bánatában felakasztotta magát és meghalt. A szerencsétlen legényember egy gazdag leányt szeretett, kit nem akartak hozzáadni feleségül és a visszaautasítást a szegény szerelmes legény annyira szívére vette, hogy eljegyezte magát a halállal.

Öngyilkossága mély bánatba taszította öreg édesanyját. Özvegy Tóth Jánosnének fia tragikus halála óta nem volt egy pernyi nyugodalma sem. Lelki fájdalmához, bánatához még anyagi gondok is járultak. Hatvannyolc év terhét viselte vállán, hát úgy gondolta, hogy ő már eleget is élt. Nagy bánatában végre is az öngyilkossághoz folyamodott.

Tegnap délelőtt szobájában a mestergerendára felakasztotta magát. Tettét tizenegy óra tájban vették észre, de ekkorra már halott volt. Levelet nem hagyott hátra, a házban lakók azonban azt állítják, hogy fia tragédiája miatt kereste a halált, mert sokszor emlegette:

— Megyek én a fiam után. Nem érdekes élni ilyen nagy bánatban.

Az esetet táviratiilag bejelentették a debreceni ügyészségnek.

Letartóztatott debreceni iparosok.

Bűnszövetkezet egy üzlet körül.

(Saját tudósítónktól) Azt a bűnszövetkezetet, mely Nemes Gábort a halálba kergette, mégis csak elérte az igazságszolgáltatás sujtó keze. A bűntársak közül három már az ügyészség fogházában ül, kettőt éppen tegnap tartóztatott le a rendőrség, mid a többiek letartóztatása minden percben várható.

A rendőri nyomozat ugyanis most az orgadák után indult meg. A letartóztatott tettesek orgadákra vonatkozólag nem igen akarnak vallomást tenni, de azért a rendőrség maris jelentős eredményt ért el és több orgadát derített ki.

Az ügy újabb fejleményei a következők:

Két letartóztatás.

Tegnap reggel a rendőrség letartóztatta Gozsás Lajos és Jéger Márton debreceni eszmadia mestereket. — Mindkettő ellen ez a gyanu merült fel, hogy résztvettek a Nemes Gábor üzletében garázdálkodó bűnszövetkezetben és hogy ők voltak a főorgadák. A két gyanúsítottnál házkutatást tartott a rendőrség, de ez vajmi kevés eredményre vezetett. Mindazonáltal találtak néhány darab bűnjelt, mint cipőfelsőrészt,

kész cipőket, melyekben benne volt a Nemes Gábor cégjelzése.

A rendőrségen a letartóztatott orgadákat vallatásra fogták. Gozsás Lajos teljesen beismer mindent, viszont Jéger Márton tagad és dacára e bűnjeleknek, hallani sem akar a dolgról semmit. A rendőrség kezében azonban fontos bizonyítékok vannak arra nézve, hogy Jéger az utóbbi időben egy egész raktár lopott árut elrejtett. A letartóztatottakat ma átkísérik a királyi ügyészséghez.

Őszelopotott üzlet.

A nyomozás amellett, hogy Debrecenben nagy eréllyel folyik, kiterjed a vidékre is. Dobos József rendőrbiztos a napokban Lugosra utazott, ahol a letartóztatott Kovács Dánielnek rokona él. Az a gyanu merült fel ugyanis, hogy a lopott dolgok egy részét nem Debrecenben értékesítették, hanem más városba küldték.

Ezt a gyanut egy, a Kovács Dániel lakásában házkutatás alkalmával talált feladó vevény szolgáltatta. És a gyanu helyesnek bizonyult. Dobos József rendőrbiztos szombat este, amidőn a gyorsvozáttal hazakereszt, két nagy zsák cipőfelsőrészt és egy láda bőrt hozott haza Lugosról. Ezeket Kovács Lugosi rokonánál találta, aki azt adta elő, hogy ő nem tudott a cipőfelsőrészek és bőrok lopott voltáról, Kovács azokat azzal küldte hozzá, hogy árverésen vette és hogy cipőkereskedést akar nyitni Lugoson, addig helyezze el ott valahogyan.

Dobos József a lopott árukat elkobozta. A nyomozás folyik.

Hirek.

— Szabadságon. Baróthy Béla táblabíró három hétre terjedő szabadságát tegnap megkezdte.

Végrehajtók kongresszusa.

A bírósági végrehajtók vasárnap országos kongresszust tartottak Debrecenben. A kongresszus és az azzal kapcsolatos ünnepségek istentisztelettel kezdődtek. Majd a törvénytisztelés dísztermében Radnóthy elnök tiszteletére diszkozyület tartottak, végül pedig a város háza nagytermében folyt le a kongresszus. — A végrehajtók, akik eddig csak eljárási és napidijakat kaptak, rendes fizetéshez és nyugdíjhoz akarnak jutni. Ohajuk valószínűleg rövid idő alatt teljesül. Délben bantett volt a Bika cukrásztermében.

— Óvodavizsga. Bájos és kedves ünnepség folyt le hétfőn délelőtt a szív-utcai kisdudóvóban: Nagy Idának a kiváló ref. óvodónak apró tanítványai ragadtatták el bátor szavalaikkal és módfelett csinos kézimunkáikkal a nagy és díszes közönséget. A jelenvolt ősz lelkész: K. Tóth Kálmán könyvekig meghatva tolmácsolta a közönség köszönetét az illusztris óvodónő iránt, aki növendékei számára délután sikerült mulatságot is rendezett.

— Nagy tűz az Olajútban. Tegnap nagy tűz pusztított az Olajútban. Marózsánszky Antal főhadnagy telepén, hol egy 20—25 méter hosszú és hat méter széles szalmakazal kigyuladt. A nagy szélben rettenetes veszedelem fenyegette az egész Olajútot. A tüzet a környékbeli lakosság és katonaság oltotta el, mert a tűzoltóság nem vonult ki. A rendőrség is kivonult Onody Mihály rendőrbiztos vezetésével és 12 óráig tartotta fenn a rendet, amikor átadták a terepet a csendőrségnek. A tűz lapunk zártakor még mindig tart. A tüzet valószínűleg gyújtogatás idézte elő.

Tarka-Szinpad a Bikában. A Bikabeli bretilire mától kezdve ismét tarka, színes, eleven élet vonul fel. Ma este kezd meg működését ugyanis a Bikában Sarkadi Vilmos és Darvasi Antal társulata. A társulat a legjobb hazai és külföldi artista erőkből van szervezve, a műsor pedig oly

finoman izléses, de azért változatos, hogy méltán lehet hinni, hogy Debrecen előkelő társadalmának elsőrangú szórakozó helye lesz a Tarka-Színpad, mely ma este tartja fényes megnyitó előadását, mint a falragaszok is mutatják, elsőrendű műsorral.

Őrült az utcán. Nagy riadalom volt vasárnap reggel Nádudvaron. Sárközy Miklós 18 éves napszamos megőrült, kirohant az utcára és őrjöngésében megtámadta a járókelőket. Nagynehezen ártalmatlanná tették és bevitték a községházára. Egyelőre ott is tartják, mert sem a nagyváradi, sem a debreceni elmeorvóházakban nincs hely.

Milliók hevernek parlagon. Számtalan azoknak száma, kik sorsjegyeikkel már nyertek, de nem tudják. Tehát akik meggyőződni óhajtanak, hogy sorsjegyeik nem jutottak-e nyereményhez, forduljanak *Almosdy Sándor* bankiródjába, Debrecen, Kossuth-u. 18. szám, ahol csekély díjért az esetleges nyeremény 20 évre visszamenőleg pontosan megtudható.

A vadházasság vége. Balogh Mária a Simonffy-utca 39. szám alatt vadházasságban élt Nyakó Mihály napszamosal, ki tegnapi megunt a viszonyt és Balogh Máriának 90 koronáját ellopva, megszökött. A rendőrség keresi.

Fürdőző közönség figyelmébe. Nőikalapokhoz 1, 2, 3, 4, 5 darab számára alkalmas szép kiviteli és tartós dobozok kaphatók Dávidházy Kálmán és Társa dobozgyárában. Fűvészkert-u. 9.

Posta dobozok és női ruha szállítására alkalmas mindenféle doboz kapható Dávidházy Kálmán és Társa dobozgyárában. Ugyanezek árusítatnak gyári áron Schwarc nővérek dohánytözdéjében, Piac-utca 14. szám.

Asszonyok védekeztek a tulnagy gyermekáldás és női bajok ellen, kitűnő kézikönyvből. Ára 1 korona 50 fillér (bélyekben vagy utánvétellel). Megküldi Havas Mária asszony Budapest, Wesselényi-utca 54. III. 35.

Alföldi Károly tánciskolájában a szüneti tanfolyam július hó 1-én megkezdődik. Beiratkozni lehet bármely időben Pét rfa-utca 2. szám. Telefon 510. szám.

Finom sollingeni zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és uti kellékek a legolcsóbban Mentze Henrik áruházában kaphatók, Kossuth-utca 4. szám.

Távirat és telefon.

A képviselőház üléséhez.

Budapest, június 30. A képviselőház mai ülésének végén Mezőfi, Nagy György és Günther Antal igazságügyminiszter felszólalásai után általánosságban, majd részleteiben is elfogadták a kuriai bíráskodás meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot.

Vörös kardpárba.

Máramarosziget, június 30. Szabó Sándor alispán és Gottesmann, a függetlenségi párt titkára hírlapi cikkekből kifolyólag kardpárbaívtak. Az első összecsapásnál Szabó alispán mellén súlyosan megsebesült, mire a párbaíjt beszüntették. Felek kibékültek.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2.

Találmányok és fogalmak

Keresünk folyton jó és szabadalommal védhető találmányokat átvenni és értékesíteni azonnali magas készpénz fizetéssel vagy nyereségrészesedéssel az egész szabadalom tartósága alatt

Találmányok melyek még nem állnak hivatalos védelem alatt. Általunk eszközöltetnek, illetve megkerestetnek.

Ugyazintén minden szabadalomjogos és szabadalomtisztai ügyekben költségmentesen adunk felvilágosítást.

Ajánlatok intézendők: Patentanwälte Ingenieur Krug und Professor Aquilar Basel (Schweiz) Freiestasse 32.

Szabadalmi hivatal találmányok és szabadalmak eszközölése és értékesítésére az összes országokban.

A kérdések dupla portóval láthatók el.

9258 - 1908. P. sz.

Hirdetmény.

A debreceni kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Bajnovits Armin a debreceni kir. közjegyzői kamara 217-1908. P. számú rendelvényével Lestyán Adorján debreceni királyi közjegyző állandó helyettese, működését 1908. év április hó 15-én kezdte meg.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszéknek 1908 május hó 20-án tartott üléséből.

Baróthy Béla,
elnök.

Nagy Elemér,
jegyző.

PÉNZ

kölcsön, sorsjegyekre, értékpapírokra és takarékpénztári részvényekre 90 százalék erejéig.

Erzsébet sorsjegyre,

Jósziv

Magyar vör. ker. sorsj.

Olasz

Osztrák

Pesti haza

Bazilika

Szerb állam

Konvertált jelzalog sorsjegyekre, oly kölcsönöket eszközöl, mely tetszés szerinti időközben 1-2 koronájával visszafizethető csekély bankjuttalék ellenében

Almosdi Sándor

kereskedelmi és bankiródjában
Debreczen, Kossuth-u. 18.

Biztos tapadás!

Legnagyobb hatékonyság!

Megszűnt a peronoszpóra!

Nincs többé Lisztharmat! Sárgaság! Fürtrothadás! Moly! Üszög! Gomba és rovar nem pusztítja többé szőlőnket, burgonyánkat, kerti és gazdasági növényeinket! Milliókra menő nemzeti vagyon mentünk meg évenként, ha **SCHLOESING** világhírű franciaországi mezőgazdasági vegyész az „INSTITUT” tagja által feltalált és **Marsol** lei gyáraiban készült, minden kulturállamban fényesen bevált, rézgalic alapon gyártott bordói **permetező porát**, mesés finomságu **lecsapott kénporait**, molypete irtó „**Pyralion**”-ját használjuk. — E szerek most már Magyarországon is kaphatók! Vezérképviselő Magyarországon részére: **FRANKL ADOLF banküzlet Budapest, Eötvös-utca 19. Eötvös udvar.** Saját ház. Telefon: 25-40. Részletes ismertetőket, árjegyzéket díjmentesen küld és mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál fenti képviselő, továbbá Hajdumegye területén a vezérképviselő

NEUMANN NÁNDOR cég Debrecen.

Védjegy földgömb!

Védjegy Schloesing Marseille!

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámitol váltókat, utalványokat, nyilt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Átvesz tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre és

Vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére.

Az Igazgatóság.

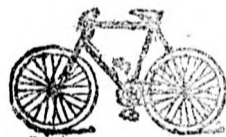
Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Szőnyegek, Fügönyök,
Ágy- és asztalterítők,
Butorszövetek, Viaszos vászon,
Linoleum

Óriási raktára

Kerékpár, varrógép,
gramafon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez-ujdonosságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémestergályozást, zománcolást, nickelezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh

Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.
Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beiktatott.
Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

Jobb zsánerű fiatal iparos, kinek üzlete van a főtérhez közel, ösmeretség hiányában ez uton óhajt megismerkedni tisztességes leánnyal vagy fiatal özvegygel, kinek pár ezer forint hozománya van, árva leány előnyben részesül. Csakis komoly levelek vétetnek figyelembe. Levelet a kiadóba kérek „Komoly iparos címen.”

Egy olyan özvegy asszonykát keresek, ki egy csinos, fiatal ember díserét barátságát óhajtja. Leveleket kérek „Páris éjjele” jelígre a kiadóba.

Modern hölgyek vagy özvegyek, kik unatkoznak és óhajtának egy fess uri ember díserét barátságát irjanak „Hajnalhasadás” jelígre a kiadóba.

Özvegy vagy unatkozó hölgyek ismeretséget keresem „Hü lovag” leveleket e lap kiadóhivatalába.

Ki unatkozik? Hölgyeim forduljanak bizalommal „Barna legény” címen e lap kiadóhivatalába.

Ajánlat.

Német órákat ad perfekt magyar--német urleány. Cím a kiadóhivatalban.

Postakertben a libavásárral szemben eladó építkezéshez használható száraz vályog. Értekezni lehet Egyháztér 2.

Kézimunkákat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben készítek. Címem a kiadóban.

Hegedű órákat adok koronájával cím a kiadóba.

Vizsgázott gépész azonnali belépésre állandó alkalmazást nyerhet. Trágyagyár Sas-utca 3. sz.

Kereskedelmi tanfolyamot végzett szép írású fiatal ember ügynöki vagy hasonló irodába ajánlkozik. Cím a kiadóban.

Eladó kétszer lefejtett sestakerti fajbor Egymalom-utca 4. szám.

Eladó ház Csapó-utcán nagy telekkel. Értekezhetni felőle dr. Márton Kálmán ügyvédi irodájában Piac-utca 42.

Hatvan-utcai kert II. járás 5. szám alatt eladó egy új épület teljes felszereléssel értekezni lehet a kiadóba.

Koffer-gyáramat áthelyeztem Hatvan-u. 5. alá (Bignió ház, nagytemplom mellett). Kézi és láda kofferok egyenként is kaphatók. Javitások elfogadtatnak. Markbreit bőrdőz.

Intelligens fess özvegy uri nő sürgősen keres társat néhány száz forinttal jó üzlethez. Levelek „Társ” jelígre főpostarestante kéretnek.

Eladó szőlő. A nagy Boeskey-kertben 2 parcella remek fekvésű jó termő szőlőföld kedvező fizetési feltételekkel eladó. Értekezhetni Nap-utca 15.

Könyvelést vállal mérlegképes könyvelő az esti órákra. Cím a kiadóban.

Világos pince kiadó a Darabos-utca 5. sz. Értekezhetni ugyanott az emeleten.

Minden asszony vigyázzon! Tulsok gyermekáldás ellen megtanít védekezni kitűnő kézi könyvünk. Ára 1 kor. 50 fillér (bélyegekben is.) Megküldi „Minerva” laboratorium Budapest, Wesselényi-utca 54. III/35.

Eladó 2 hegedű kitűnően kijátszva mesztánczat ár 8 forint és 15 forint, cím a kiadóban.

Elegáns megjelenésű fiatal ember könyvelői vagy hivatali állást keres; szíves megkeresést továbbít a kiadóhivatal „fiatal ember” jelígre.

Balatonhoz, vasúthoz közel, parkirozott udvarban, szép kilátással két butorozott szoba mellékhelyiségekkel kiadó. Még egy külön butorozott szoba keresztény családok részére. Bővebbet Puky akadémiai tanárnál Keszthelyen.

Remek ház óriási telekkel Kossuth-utcán eladó. Vételár fele olesó törlesztéses kölcsön, másik fele tisztán jövedelmez 7 százalékot. Cím kiadóban.

Angorra macska, igen szép, fajtisza (nőstény) jutányosan eladó. Hoek, Arany János-u. 8.

Jó megjelenésű kereskedő segéd, 24 éves, ki teljesen jártas a könyvelésben is, állást keres, szíves megkeresést levél által kér a kiadóba „kereskedő segéd” jelígre.

Villany világítást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását és évi jókarban tartását, legjobb anyaggal, szolid árért eszközölöm. — FÖLDVARI L. Debreceni Első Elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat. Kossuth-u. 1. Telefon 168.

Kereslet.

Bluz és pongyola varrónők és tanuló azonnal felvétetik Weinmann Dezső és Társa. Kistemplom Bazár.

Egy tanuló felvétetik Félégyházy János fűszer üzletébe Piac és Miklós-utca sarok.

Fémesztergályos tanulónak tisztességes fű felvétetik Füvessy Lajosnál, Simonffy-u. 15. szám a.

Iff. Gyürky Sándor papirkereskedésébe egy jó családból való fű felvétetik.

Dagasztó asszonyok felvétetnek Hatvan-utca 28. sz. a.

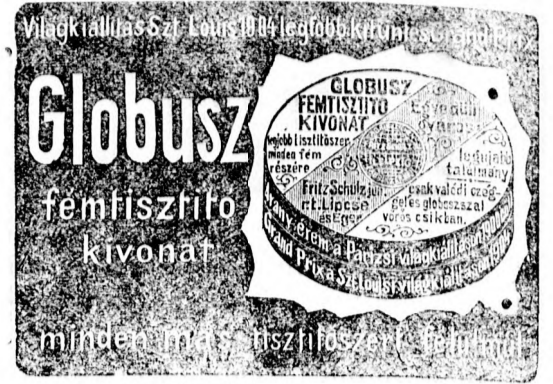
Lakás kerestetik augusztus 1-re 3 szobás, a főutcától nem messze. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Tanulónak egy ügyes fű felvétetik Komlóssy Lajos fűszerüzletében.

Goldberger A. V.

hirdetési iroda

BUDAPEST, IV., „Róser Bazár”-t. (Károly-körút 22.) helyeztetett át.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreceni építésvezetősége (Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Világítótetek, csillárok és szerelvények dus választéka.

Telefon szám: 568. 1063

VÁSZON ÁRU

fehérneműk, valamint sifonok és paplanlepedő-vásznak, virágos és csikos csinvatok, damaszt étkező- és aszúr kávésterítékek, damaszt- és frottir törölközők, törölkendők és nankingok, valamint kész női fehérneműk és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Női ruha divatvásznakból mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSU ÁRUK

női rukákra, budai képfestő voálok, cosmanosi savannak, judisch foulard, Batist, Atlas, Satin. 120 cm. széles sima színes francia batistok, angol zefírek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok.

himzett batistban, vászonban, pongés selyemben

KÉSZ FEHÉRNEMŰEK

vászon, sifon és batist női ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész ágyszatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton, kasmir és selyem paplanok, matrácok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatzebkendők

Szabó Lajos Fiai

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,

Rózsa-utca 1. szám alatt.

Alapított 1842. évben.